

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Ante Concilium Nicænum, caussa dubiæ relatæ ad sedem apostolicam ex consuetudine, quæ confirmata est canone Concilij Nicæni, ut probatur ex Innocentio, nova interpretatione adhibita. Majores ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

literis datis ad Exuperium Tolosanum Episcopum: *Dilectio tua, inquit, institutum sequuta prudentum, ad sedem apostolicam referre maluit quid de rebus dubiis custodire deberet, quam usurpatione presumpita, quae sibi viderentur, de singulis obtinere.* Porro Relationes istae ad eum inem mittebantur, ut synodis provinciarum pateret quid in re illa dubia & controversa post responsum apostolicae sedis sequendum esset, tum in negotio de quo emerferat quaestio, tum in similibus speciebus. Vnde profectum est ut Decreta Pontificum, quae in Collectio- ne Dionysij continentur, ad Relationes Episcoporum, nunc generaliter de re dubia, nunc de specie quadam proposita, constituta sint. Qui mos etiam sequentibus temporibus invaluit; adeo ut magna illa Decretalium moles è rescriptis Pontificum ad varias Episcoporum consultationes ferè tota constet.

VI. Sed ut orationem meam in eam quaestionem contraham quam inspiciendam initio hujus capituli proposui, eam invaluisse consuetudinem ante Nicenum Concilium assero, ut si in dirimendis Clericorum contentionibus dubitaretur de aliquo ecclesiasticae regulae capite, vel ratione habita personarum, vel rerum, synodus provincia ante vel post iudicium redditum, Relationem ad sedem apostolicam mitteret, ut iusta sententia illius sedis auctoritate firmaretur, vel executio injusta suspenderetur, quae consuetudo canone sexto Niceni Concilij confirmata est. Scio quantum laborem in me recipiam, ut sententiam meam probem, quae apud multos quasi nova periclitabitur. Sed cum summam in iudiciis reddendis apostolicae sedis auctoritatem evincat, sine ullo Appellationum adjumento, viris eruditissimos moleste habuerunt. Edamus verba, deinde ad interpretationem nos accingemus. *Si quae autem causae vel contentiones inter Clericos tam superioris ordinis, quam etiam inferioris, fuerint exortae; ut secundum Synodum Nicenam congregatis ejusdem provinciae Episcopis iurgium terminetur, nec alicui liceat, (sine praedictio tamen Romanae Ecclesiae, cui debet in omnibus causis reverentia custodiri) relictis his sacerdotibus qui in eadem provincia Dei Ecclesiam nutu divino gubernant, ad alias convolare provincias. Si autem majores causae in medio fuerint devolute, ad sedem apostolicam, sicut Synodus statuit, & vetus consuetudo exigit, post iudicium episco-*

Innoc. 1. in ep. ad
Vigric. Rotomag.
c. 3.

pale referantur. Ex hac epistola quis esset ante Concilium Nicenum ecclesiasticae disciplinae status, licet alioqui quamplurimis difficultatibus involutus sit, aliquo pacto expediti potest. Canone sexto Concilij praecipitur ut mores antiqui obtineant, tam ij qui Alexandrinae Ecclesiae jura, quam illi qui Romanae privilegia & ceterarum Ecclesiarum respiciunt. Consuetudo illa Romanae Ecclesiae ferè nos latet; quia posterioribus Decretis in multis capitibus est amplificata. Attamen ex hoc Innocentij loco discimus eam fuisse mentem Synodi, cum de iudiciis Episcoporum & reliquorum Clericorum decerneret, ut nullum fieret praedictum Romanae Ecclesiae, & ei reverentiae quae illi in omnibus causis debetur, Reverentiam porro illam in majorum causarum Relatione versari. Si quis verò hunc Innocentij locum componat cum altero qui ex epistola ad Concilium Milevitanum jam prolatus est, inveniet hos esse canones, & hanc antiquam regulam toto orbe servatam, ut de rebus anxii quae sit sequenda sententia, sedes Romana consulatur, id est, in majoribus causis, ex praescripto Nicenae Synodi, & veteris consuetudinis, ad eam referatur. Itaque ex Innocentio duorum canonum Nicenae Synodi sinceram sententiam constitui possumus, quinti scilicet, & sexti. Quinti hanc esse mentem Innocentius equè ac Synodus Africana testatur, ut Clericorum causae suis synodis finiendae committantur; Clericorum scilicet tam superioris quam inferioris ordinis. Quod ita intelligendum est, ut juxta veterem consuetudinem, quae sexto canone sancita est, privilegium Romanae sedis in omnibus causis tam Episcoporum, quam Clericorum, custodiatur, & reverentia debita sedi apostolicae servetur. Nempe ut ad eam fiat relatio, si in earum contentionum examine de rebus majoribus quaeratur, id est, de iis quae controversa & dubia erunt; seu fidem respiciant, seu disciplinam. Equidem è duobus Innocentij locis inter se comparatis confectum puto ut majores causae pro anxii & dubiis sint accipiendae. Sed nihil vetat quin ea interpretatio Pelagij Papae quodam loco adjuvetur, qui in epistola ad Ioannem Constantinopolitanum Episcopum, majores causas eas esse apud Innocentium interpretatur, quae sint difficiles: *Majores verò & difficiles quaestiones, ut sancta synodus statuit, & beata consuetudo exigit, ad sedem apostolicam semper referantur.* Itaque non ad omnes causas se Romanae Ecclesiae cura demittebat. Synodis provinciarum liberum erat causarum iudicandarum arbitrium, si aperte

essent & liquida. Sed si res quædam dubia & dignus vindice nodus incideret; Relatione à Synodo facta, sedes apostolica consulebatur. Quod vicem appellationis subibat; sed formulis legum & disceptationum forensium angustiis reos non atterebat.

VII. Non me latet Hincmaro Remensi visum, de Synodo Sardicensi, & de Appellationibus Episcoporum gradu suo dejectorum, agi apud Innocentium: *B. quoque Innocentius*, inquit, *ad Victricium Rotomagensem Episcopum, duo capitula magni Concilij Niceni, & capitulum Sardicenses Concilij de Episcoporum ad sedem apostolicam appellatione, uno capitulo sagaciter atque patenter explicat.* Sed multa me ab ejus sententia discedere cogunt. Primum est, injecta Nicænæ Synodi mentio prima parte capituli, quæ verat ut aliam synodum statim verbis generalibus lectori incauto & non monito intrusissè videatur. Secundum est, majores causas non coerceri solis Episcoporum appellationibus, sed ad omnes causas porrigi tam Clericorum quam laicorum, in quibus reverentiam Romanæ sedis custodiendam docet Innocentius; scilicet, si ejus generis sint, ut inter dubias referri debeant. Quo solo casu ipsas Episcoporum cognitiones ad sedem apostolicam referendas aliquando censuit idem Hincmarus. Posset addi, à Siricio & Innocentio solos canones Nicenos in judiciis reddendis prolatos; ut frustra videatur Innocentius hoc loco ad Concilium Sardicense respexisse.

VIII. Clarissimum & vetustissimum extat hujus Relationis exemplum apud Cyprianum: cujus testimonium eò lubentius usurpo, quòd adversus appellationes à quibusdam in partes trahatur. Per me licet dicant illi, Cyprianum eo nomine graviter commotum, quòd Episcopi quidam in Africa damnati, Romam se contulissent; cum statutum sit omnibus Episcopis, ut ipse loquitur; & æquum sit pariter ac justum, ut uniuscujusque causa illic audiat, ubi est crimen admissum, & singulis pastoribus portio gregis sit adscripta, quam regat unusquisque & gubernet, rationem sui actus Domino redditurus; nec oporteat Episcoporum concordiam coherentem subdola & fallaci temeritate collidere, sed agere illic causam suam, ubi & accusatores habere & sui criminis testes possint; nisi si paucis desperatis & perditis minor esse videtur auctoritas Episcoporum in Africa constitutorum, qui jam de illis judicaverunt. Proferant ejusdem Cypriani judicium de Basilide & Martiale Episcopis à synodo Bæticæ provinciæ in Hispania depositis, & à Stephano Pontifi-

ce nimis properè in communionem suam receptis. Qui appellationum usum tuerent, facile se his difficultatibus expedient. Mihi verò planior & sincerior videtur esse respondendi ratio, si Cyprianum cum Cypriano conciliemus, & concedamus ingratas quidem illi fuisse judiciorum in provinciis redditorum retractationes; quamvis Summis Pontificibus non passim, sed aliquo casu, essent acceptæ; summum tamen jus Romanæ, in sententia de rebus ad se relatis ferenda, disertissimis verbis Cyprianum agnovisse. Quod evidentissimè patet in causa Marciani Arelatensis Episcopi, qui se Novatiani à Sacerdotibus Dei per totum orbem abstenti partibus adjunxerat, & à Catholica Ecclesiâ unitate atque à sacerdotij consensione discesserat. Faustinus Episcopus Lugdunensis, & suæ provinciæ coepiscopi, qui Marcianum sacerdotio dejicere non poterant, quòd alterius provinciæ, nempe Narbonensis, esset Episcopus hac de re Stephanum Papam Relatione sua monuerunt, eamque Cypriano literis suis significarunt. De hæresi agebatur. Quo casu ex usu veteris disciplinæ subvenire poterant ceteri Episcopi, nulla habita ratione discriminis provinciarum; cum idcirco copiosum corpus Sacerdotum concordiam mutæ glutinæ atque unitatis vinculo copulatum esset, ut si quis ex collegio Episcoporum hæresim facere & gregem Christi lacerare & vastare tentaret, impiis conatibus obfisterent ceteri. Vnde infert deponendum esse Marcianum, qui jam ab omnibus Episcopis in damnatione Novatorum fuerat prædamnatus. *Ex quibus, inquit, cum Marcianus esse ceperit, & se Novatiano conjungens, adversarius misericordiæ & pietatis existerit, sententiam non dicat, sed accipiat; nec sic agat quasi ipse judicaverit de collegio Sacerdotum, cum ipse sit ab universis Sacerdotibus judicatus.* Licet verò in consilium deponendi Marciani Cyprianus unâ cum collegio ceterorum Episcoporum consensit; tamen quia Romanam Ecclesiam, & Petri Cathedram, & principalem esse profitebatur, unde unitas sacerdotalis exorta sit, rō xūpos rei judicatæ & summam illam pronuntiandi auctoritatem in eam Ecclesiam confert, in re communi, quæ unitatem respiciebat, & de qua Relatio ad eam missa fuerat. Quapropter, inquit Cyprianus, Stephanum Papam alloquens, *facere te oportet plenissimas literas ad coepiscopos nostros in Gallis constitutos, ne inimicum collegio nostro insultare patiantur.* Sed illustriora sunt verba quæ sequuntur; quibus decernendi & pronuntiandi de re proposita, juxta senten-

Hincmaro ep. 9. cap. 11. & alibi.

Hincm. in ep. ad Nivolaum apud Florentiam. Siric. ep. 1. & 3. Innoc. ep. ad Alex. ad Maced. ad Syn. Tolos. ad Clerum Const. ad Theophilum.

Cyp. lib. 4. ep. 51.

Cyp. lib. 1. ep. 41. 9. Pamelij.

Vide lib. 7. c. 11. §. 1.

Cyp. lib. 1. ep. 15. 97. Pamelij.